

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 64/08-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. mája 2008 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti Ing. P. K., Trnava, zastúpeného advokátom JUDr. T. S., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 112/98, za účasti Okresného súdu Trnava, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. P. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 112/98 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 112/98 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. P. K. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiatisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Trnava povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť Ing. P. K. trovy právneho zastúpenia v sume 6 732 Sk (slovom šesťtisíc sedemstotridsaťdva slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. T. S., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. februára 2008 doručená sťažnosť Ing. P. K., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. S., T., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 112/98.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 8. júna 1998 okresnému súdu návrh na začatie konania, v ktorom sa domáhal od spoločnosti K., a. s., B. (ďalej len „odporkyňa“), zaplata sumy 661 766 Sk s príslušenstvom.

Pojednávania v danej veci sa uskutočnili 18. novembra 1998, 17. novembra 2000, 24. októbra 2003, 3. decembra 2003 a 6. februára 2004. Okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 112/98 z 3. apríla 2005 ustanovil znalca za účelom vypracovania znaleckého posudku

z dôvodu určenia nákladov potrebných na uvedenie nehnuteľnosti do pôvodného stavu.

Sťažovateľ ďalej uvádza:

„Znalec do dnešného dňa znalecký posudok nevypracoval...

Mám za to, že Okresný súd v Trnave mohol a mal vyvinúť na znalca väčší tlak a v prípade, že by znalec nebol schopný vypracovať znalecký posudok v zmysle úlohy zadanej mu súdom, mal súd pribrať do konania iného znalca.

Som toho názoru, že v konaní sú neodôvodnené prietahy minimálne v rozsahu 5 rokov. Spočívajú v zbytočne veľkých odstupoch medzi pojednávaniami dňa 18. 11. 1998 a 17. 11. 2000 a pojednávaniami medzi 06. 02. 2004 a 30. 01. 2008, s prihliadnutím na to, že v tomto období nedošlo k vypracovaniu znaleckého posudku, pričom súd nespravil nič preto, aby primäl znalca k vypracovaniu znaleckého posudku, alebo aby znalcovi vec odňal... Taktiež ani samotné predvolanie len môjho právneho zástupcu JUDr. T. S. dňa 30. 01. 2008 na Okresný súd v Trnave za účelom informatívneho výsluchu riešeniu veci nijakým spôsobom nepomohlo.“

Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu v označenom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto navrhuje, aby vo veci jeho sťažnosti ústavný súd vydal nasledovný nález:

„1) Okresný súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 112/98 porušil základné právo Ing. P. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorými je Slovenská republika viazaná.

2) Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 112/98 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3) Ing. P. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 000.- Sk, ktoré je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Okresný súd Trnava je povinný zaplatiť náhradu trov konania Ing. P. K. na účet právneho zástupcu - advokáta JUDr. T. S. v sume 6 732,- Sk (3176.- + 190.- x 2) za 2 úkony právnej pomoci.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 64/08-10 z 21. februára 2008 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení sp. zn. 1 SprV/15/2008 zo 14. marca 2008, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 10. apríla 2008, uviedol:

„Vec napadla na tunajší súd dňa 08. 06. 1998, pričom táto vec bola pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. B. M., ktorá vo veci nariadila prvé pojednávanie na 18. 11. 1998 a toto pojednávanie odročila na neurčito z dôvodu potreby vykonania znaleckého dokazovania. Znalecký posudok bol súdu predložený dňa 31. 05. 2000.

Dňa 17. 11. 2000 nariadila sudkyňa vo veci ďalší termín pojednávania, ktorý bol však odročený na 07. 02. 2001 z dôvodu nedostavenia sa znalcov.

Dňa 07. 02. 2001 bolo pojednávanie opätovne odročené z dôvodu neprítomnosti znalca Ing. J. K.

Keďže zákonná sudkyňa JUDr. B. M. odišla do starobného dôchodku, bol spis dňa 01. 07. 2001 pridelený na ďalšie konanie opatrením predsedníčky tunajšieho súdu novej zákonnej sudkyňi JUDr. M. M.

Z dôvodu odchodu sudkyne na materskú dovolenku bol následne spis pridelený novej zákonnej sudkyňi Mgr. A. T. dňa 30. 05. 2002. Táto sudkyňa po preštudovaní spisového

materiálu nariadila dňa 19. 09. 2003 nový termín pojednávania, ktoré bolo odročené na 24. október 2003.

Uvedené pojednávanie bolo opätovne odročené na deň 03. 12. 2003. Po vypočutí znalca Ing. J. K. na tomto pojednávaní súd odročil pojednávanie na deň 23. 01. 2004. Tento termín pojednávania bol zrušený, bol nariadený nový termín pojednávania na deň 06. 02. 2004, ktorý bol taktiež zrušený a bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie uznesením zo dňa 03. 04. 2005, pričom do konania bol pribratý znalec Ing. J. H., ktorý nepredložil znalecký posudok súdu napriek viacerým urgenciám až do 01. 02. 2008, kedy bol spisový materiál žiadaný súdom na vrátenie.

Znalec konštatoval, že nemôže vo veci vypracovať znalecký posudok, pretože zo strany právneho zástupcu navrhovateľa neboli predložené všetky doklady, pričom ide o náročné znalecké dokazovanie, pri ktorom je potrebná súčinnosť účastníkov. Znalecký posudok nie je možné vypracovať bez toho, že by právny zástupca navrhovateľa, resp. navrhovateľ predložil požadované doklady, z čoho vyplýva, že navrhovateľ sa vo veľkej miere podieľa na spôsobených prietáhoch v konaní.

Na druhej strane však musím konštatovať, že prietáhy v konaní sú spôsobené aj tým, že sudkyňa nekoná vo veci razantnejšie a efektívnejšie.“

Zákonná sudkyňa v stanovisku z 13. marca 2008 k priebehu predmetného konania uviedla:

„Uznesením č. k. 14 C 112/98-90 zo dňa 3. 4. 2005 bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom Ing. J. H., ktorému bol spis po právoplatnosti uznesenia zaslaný. Znalec si spisový materiál prevzal dňa 29. 6. 2005. Dňa 7. 7. 2005 si podal znalec na súde písomné požiadavky na vypracovanie znaleckého posudku, a to najmä požiadavku, aby mu súd zaslal konkrétne listinné doklady v podaní bližšie označené. Vzhľadom k tomu, že na súde sa spis nenachádzal, bolo znalcovi oznámené, aby použil listinné doklady doložené do spisu ktorý má k dispozícii, prípadne aby na ich doloženie vyzval účastníkov konania, ktorých súd zaviazal na súčinnosť so znalcom, a ktorí by mu mohli byť nápomocní aj v ďalších požiadavkách, keď znalec napríklad žiadal súd aby mu zabezpečil vstup do nehnuteľnosti, ktorá je strážená psom. Dňa 16. 8. 2006 bol znalec zo strany súdu urgovaný na vypracovanie znaleckého posudku, na čo znalec reagoval oznámením, že znalecký

posudok môže vyhotoviť v čase 3 - 4 mesiacov od doloženia ním požadovaných listinných dokladov, na doloženie ktorých žiadal už aj navrhovateľa, a JUDr. T. S. ako právneho zástupcu navrhovateľa, ktorého na odpoveď ohľadom možnosti zabezpečenia dokladov už aj urgoval, pretože na výzvu mu neodpovedal. Znalec zároveň požiadal súd aj o zloženie preddavku na vypracovanie znaleckého posudku vo výške 60.000,- Sk. Dňa 27. 10. 2006 súd písomne vyzval znalca na presnú špecifikáciu úkonov, na vykonanie ktorých požaduje zložiť preddavok v takej výške, a zdôvodnenie potreby jednotlivých úkonov. Na túto výzvu znalec opísal postup pri vypracovávaní posudku, ktorý vzhľadom na zadanú mu otázku je viacfázový a časovo náročnejší, rovnako tak pre potreby vypracovať si sanačný projekt a rozsiahle merania ktoré sú potrebné pre zaujatie stanoviska, a je aj finančne náročný, pretože náklady na vypracovanie znaleckého posudku odhadol predbežne na 100.000,- Sk. K započatiu prác na posudku však potreboval listinné doklady od navrhovateľa, ako policajnú správu o výbuchu, všetky pôdorysy, rezy, pohľady, ktoré mu na opakované žiadosti adresované navrhovateľovi a jeho právnomu zástupcovi JUDr. S., doručené neboli. Navrhovateľ znalcovi písomne dňa 5. 10. 2006 oznámil iba tú skutočnosť, že v dnešnej dobe už nie je vlastníkom nehnuteľnosti.

Z toho dôvodu, že navrhovateľ na výzvy znalca nereagoval, napriek tomu že bez jeho súčinnosti znalec nemôže posudok vypracovať, o čom bol upovedomený, a aj z dôvodu že podľa vyjadrenia znalca ide o finančne nákladný znalecký posudok, súd si predvolal právneho zástupcu JUDr. S. na informatívny výsluch na deň 30. 1. 2008. JUDr. S. bol zo strany súdu informovaný o písomnom oznámení znalca, ako aj o výške požadovaného preddavku na jeho vyhotovenie. Dňa 1. 2. 2008 právny zástupca založil do spisu list vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti. Vzhľadom na doterajší priebeh konania, keď nebolo umožnené znalcovi vypracovať znalecký posudok, súd písomne dňa 1. 2. 2008 vyžiadaval od znalca spisový materiál. Znalec si výzvu prevzal 5. 3. 2008, a t. č. je náhradný obal na lehote.

Podotýkam, že po nariadení znaleckého posudku spis od 29. 6. 2005 nie je na súde, pričom aj v súčasnej dobe, keď bol spis vyžiadaný na vrátenie od znalca, posudok nie je stále vyhotovený. Tu poukazujem na to, že napriek viacerým preukázaným výzvam zo strany znalca smerované voči navrhovateľovi a jeho právnomu zástupcovi, títo mu požadovanú súčinnosť neposkytli, listinné doklady mu nepredložili. Dokonca mu na jeho výzvy ani

neodpovedali. Právny zástupca navrhovateľa JUDr. S. súdu až na informatívnom výsluchu 30. 1. 2008 oznámil, že ďalšie listinné doklady nemá k dispozícii ani on, ani jeho klient. Znalcovi sa však v tomto smere nevyjadril, takže som toho názoru, že k priet'ahom v konaní sa pričínili aj navrhovateľ so svojim právnym zástupcom, pretože ak by včas reagovali na výzvy znalca, súd by mohol zvoliť ďalší postup v konaní a nečakalo by sa tak dlho na znalecký posudok.“

Ústavný súd zo súvisiaceho súdneho spisu zistil v zásade rovnaké skutočnosti, ako vo svojom vyjadrení uviedli predseda okresného súdu a zákonná sudkyňa.

Právny zástupca s'ťažovateľa v oznámení zo 17. apríla 2008, v ktorom vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci, nereagoval na vyjadrenie predsedu okresného súdu zo 14. marca 2008 a stanovisko zákonnej sudkyne z 13. marca 2008.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

S'ťažovateľ sa svojou s'ťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

S'ťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide

o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitosť veci“, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na úhradu finančnej sumy s príslušenstvom v súvislosti s plnením z poistnej zmluvy. Predmetnú vec po právnej stránke nemožno označiť za zložitú. Vzhľadom na skutkovú stránku však ústavný súd považuje predmetnú vec za pomerne zložitú, a to s prihliadnutím na potrebu vypracovania viacerých znaleckých posudkov (podobne napr. IV. ÚS 244/04, IV. ÚS 41/07).

Správanie účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd z predloženého spisu vedeného pod sp. zn. 14 C 112/98 zistil, že sťažovateľ prispel k predĺženiu predmetného konania tým, že sa bez ospravedlnenia nezúčastnil na pojednávaní 7. februára 2001, hoci tento termín vzali aj s právnym zástupcom na vedomie na pojednávaní 17. novembra 2000 a zaviazali sa dostaviť aj bez predvolania.

Sťažovateľ prispel k predĺženiu predmetného konania aj neposkytnutím súčinnosti znalcom v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku podľa uznesenia č. k. 14 C 112/98-90 z 3. mája 2005, v dôsledku čoho bol spis znalcom vrátený okresnému súdu 13. marca 2008, a to bez vypracovania znaleckého posudku.

Z uvedených zistení ústavného súdu vyplýva nezanedbateľný negatívny podiel sťažovateľa na doterajšej dĺžke konania, ktorý ale nemôže ospravedlniť skutočnosť, že okresný súd v predmetnej veci v období takmer 10 rokov nevydal žiadne rozhodnutie vo veci samej.

Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu.

Z predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 14 C 112/98 ústavný súd zistil, že okresnému súdu bol 8. júna 1998 doručený návrh sťažovateľa na zaplatenie sumy 660 963 Sk s príslušenstvom proti odporkyni so súčasnou žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu nepriaznivých osobných, majetkových a finančných pomerov.

Okresný súd po vykonaní prvotných procesných úkonov (prípís z 5. augusta 1998 - žiadosť o predloženie relevantných listín, prípis z 12. októbra 1998 - výzva odporkyni na vyjadrenie k návrhu) nariadil 7. septembra 1998 termín pojednávania na 18. november 1998. Na pojednávaní 18. novembra 1998 okresný súd vykonal dokazovanie vo veci a uznesením č. k. 14 C 112/98-25 z 19. apríla 1999 bolo nariadené znalecké dokazovanie z odboru statika (vypracovanie znaleckého posudku v lehote jedného mesiaca). Súdny znalec prevzal spis 21. júla 1999.

V ďalšom období bol okresný súd nečinný do 21. marca 2000, keď vydal pokyn na zaslanie urgencie znalcovi vo veci predloženia znaleckého posudku. Uvedený posudok bol okresnému súdu doručený 31. mája 2000. Okresný súd nariadil 3. augusta 2000 termín pojednávania na 17. november 2000 a uznesením č. k. 14 C 112/98-40 priznal odmenu za vypracovanie znaleckého posudku.

Pojednávanie 17. novembra 2000 bolo uznesením odročené na 7. február 2001 z dôvodu neúčasti predvolaných súdnych znalcov. Pojednávanie 7. februára 2001 bolo uznesením odročené na neurčito z dôvodu neospravedlnenej neúčasti sťažovateľa a jeho

právneho zástupcu, ako aj predvolaných znalcov. Okresný súd prípisom z 13. marca 2001 požiadal Okresný súd Piešťany o vypočutie jedného zo súdnych znalcov, ktorý sa kvôli zdravotným problémom nemohol zúčastniť pojednávania. Okresný súd Piešťany po viacerých predvolaniach tohto znalca vypočul na výsluchu 27. novembra 2001. Spis bol okresnému súdu vrátený 3. decembra 2001.

V ďalšom období nebol v danej veci vykonaný žiadny úkon až do 31. júla 2003, kedy okresný súd nariadil termín pojednávania na 19. september 2003 (opatreniami predsedníčky okresného súdu z 22. apríla 2002 a podľa úradného záznamu okresného súdu z 5. júna 2002 bola daná vec pridelená na rozhodovanie ďalším zákonným sudkyniam).

Pojednávanie 19. septembra 2003 bolo uznesením odročené na 24. október 2003 z dôvodu účasti zákonnej sudkyne na školení. Na pojednávaniach 24. októbra 2003, 3. decembra 2003 a 6. februára 2004 okresný súd vykonal ďalšie dokazovanie a ostatné pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania. Následne bol okresný súd opätovne nečinný do 3. mája 2005, kedy uznesením č. k. 14 C 112/98-90 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odvetvia stavebníctvo, odbor poruchy stavieb. Poverený súdny znalec prevzal spis 29. júna 2005.

Okresnému súdu boli 11. júla 2005 doručené pripomienky súdneho znalca zo 7. júla 2005 k vypracovaniu znaleckého posudku (požiadavka predloženia písomností a poskytnutia súčinnosti zo strany sťažovateľa). Okresný súd vydal 11. apríla 2006 pokyn na vypravenie prípisu znalcovi vo veci jeho pripomienok zo 7. júla 2005 a pokynom zo 16. augusta 2006 urgoval vypracovanie znaleckého posudku. Znalec sa k dôvodom nevypracovania znaleckého posudku vyjadril stanoviskom zo 4. septembra 2006, podľa ktorého sťažovateľ a jeho právny zástupca nereagovali na jeho výzvy a neposkytli mu súčinnosť. Okresný súd vydal 27. októbra 2006 pokyn na doručenie prípisu znalcovi, aby špecifikoval, na aké účely potrebuje preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Znalec na uvedený prípis reagoval vyjadrením z 1. decembra 2006.

Následne bol okresný súd vo veci opätovne nečinný do 17. decembra 2007, kedy stanovil termín informatívneho výsluchu právneho zástupcu sťažovateľa na 30. január 2008. Okresný súd vydal 1. februára 2008 pokyn na vyžiadanie spisového materiálu od znalca. Spis bol spolu s vyúčtovaním vykonaných prác vrátený okresnému súdu 13. marca 2008 (bez vypracovania znaleckého posudku). Okresný súd nariadil 2. apríla 2008 termín pojednávania na 7. máj 2008.

Ústavný súd na základe svojich zistení dospel k záveru, že vzhľadom na viacero období nečinnosti a neefektívnu činnosť okresného súdu najmä pri zabezpečovaní znaleckého dokazovania došlo postupom okresného súdu k zbytočným priet'ahom v namietanom konaní, a teda k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Negatívny podiel sťažovateľa na doterajšej dĺžke namietaného konania ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení.

Pretože označené konanie nebolo do času rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 112/98 v ďalšom období postupoval bez zbytočných priet'ahov.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Keďže ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu a nečinnosť okresného súdu.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým dĺžku obdobia, v ktorom došlo k zbytočným prierahom, správanie sťažovateľa ako účastníka konania a povahu prejednanej veci, ktorá je predmetom posudzovaného konania, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia pre sťažovateľa v sume 80 000 Sk primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. T. S. Ústavný súd úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) vykonané v roku 2008, a to v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to v sume dvakrát 3 176 Sk a dvakrát 190 Sk režijný paušál požadovaný advokátom (§ 16 ods. 3 vyhlášky).

Úhrada bola priznaná v požadovanej sume 6 732 Sk. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2008